

Преузето са православног сајта: www.lazarica.org.yu

о. Александар Шмеман

ПЕДЕСЕТНИЦА

Благословен јеси Христе Боже наш, иже премудри ловци јављеј, низпослав им Духа Свјатаго, и тјеми уловљеј вселенују, чловјекољубче слава тебје.

Благословен јеси Хрисше, Боже наш, Који си јавио премудре ловце (апостоле), нисиославши им Духа Светога и кроз њих уловивши васељену, Човекољубче, слава Теби.

"Празник силаска Светога Духа". Изговарам ове од детињства знане ми и блиске речи и, гле, одједном осећам као да их први пут чујем у животу. Да, још као дете сам знао да Хришћани од давнина празнују силазак Светога Духа десет дана после Вознесења, а то значи педесет дана после Васкрса. И знао сам да се тај празник у Цркви зове Педесетница, а у народу Света Тројица или Тројичин дан. На тај дан Хришћани од памтивека украшавају цркве зеленилом и гранчицама, а црквени под застиру травом. На сам дан празника верни народ, на свечаној служби, стоји са цвећем у рукама и плете венчиће.

Педесетница је ушла и у руску народну свест и у руску књижевност као осунчана и светлошћу окупана светковина, као празник општега цветања, као дан радосног сусрета човека са Божијим светом у свој његовој лепоти и благодатности.

Све религије а међу њима и оне првобитне и најдревније знале су за празник летњег цветања, празник првих изданака, плодова и растиња. Ако је старозаветни парњак Васкрсу била Пасха као празник пролећног васкрсења света и природе, онда би старозаветни парњак Педесетници био празник преласка пролећа у лето, празник победе Сунца и светлости, празник козмичке пуноте. Но, у Старом Завету тај фактички општечовечански празник добија ново значење постајући празник свакогодишњег сећања на дан када се Мојсије попео на гору Синај где му се у чуду неизрециве и мистичке тајне јавио Бог, и склопио са њим Завет, и предао му Своје Заповести, и обећао спасење. Другим речима, религија је престала да буде само природа и постала је почетак историје: Бог је открио Свој закон и Своје заповести човеку, Бог је открио човеку Свој план о човеку. Бог је човеку показао пут. Пролеће, лето, јесен и зима вечни природни круг тако постаје знак и символ духовне судбине самога човека и, њему заповеђеног, узрастања у пуноту знања, живота и савршенства... И, коначно, у последњем периоду Старога Завета тај празник у учењу и визијама пророка постаје празник који је сав окренут ка долазећем и последњем тријумфу Бога у Његовој творевини. Ево како о томе говори пророк Јоил: "И излићу у последње дане од Духа Мојега на свако тело, и пророковаће синови ваши и кћери ваше: старци ваши сањаће снове и младићи ваши видеће виђења. Па и на слуге своје и слушкиње своје у те дане излићу од Духа Мојега, прорицаће. И даћу чудеса горе на небу и знаке доле на земљи: крв и огањ и

пушење дима. Сунце ће се претворити у таму и месец у крв пре него дође велики и славни дан Господњи. И биће да ће се спасти сваки који призове име Господње... (Дјел. ап. 2, 16-21)".

Тако је празник природе и козмоса постао празник историје као открића Божије воље о свету и човеку, а потом и празник будуће Божије победе над злом, празник приближавања великог и последњег "дана Господњег"... Све то треба да знамо и свега тога треба да се сетимо да бисмо схватили како су први Хришћани доживљавали, поимали и празновали Педесетницу и зашто је Педесетница постала један од главних хришћанских празника.

Новозаветна књига Дела апостолских, у којој је описана историја првих Хришћана и најранијег ширења Хришћанства, управо и почиње описом онога што се догодило педесет дана после Васкрсења Христовог, односно десет дана после Његовог славног Вознесења на небо. Дела апостолска започињу речима које је Христос рекао Својим ученицима пре Свог Вознесења: "Не удаљујте се од Јерусалима, него чекајте обећање Оца, које чусте од Мене...".

И, гле, после десет дана по речима јеванђелиста Луке "бејаху сви апостоли једнодушно на окупу. И уједанпут настаде шум с неба као хујање силнога ветра, и напуни сав дом где они сеђаху. И показаше им се раздљени језици као огњени, и сиђе по један на свакога од њих. И испунише се сви Духа Светога и стадоше говорити другим језицима, као што им Дух даваше да казују..." (Дјела 2, 14).

Онима који су ово видели и нису разумели, апостол Петар објашњава смисао догађаја који се збио речима пророка Јоила које сам већ навео: "Него оно што је рекао пророк Јоил: 'И биће у последње дане, говори Господ, излићу од Духа Мојега на свако тело, и прорицаће синови ваши и кћери ваше...'"

Педесетница, тако, за Хришћане представља испуњење свега што је у Свом земаљском служењу савршио Христос. Христос је учио о Царству Божијем и, гле, оно се открило у Педесетници! Христос је обећао да ће Дух Божији открити људима Истину и, гле, то се догодило у Педесетници!

Свет, историја, време, живот: све је у Педесетници обасјано последњом светлошћу, све је преиспуњено крајњим смислом. Педесетницом је, у свету и историји, почео велики и славни дан Господњи!

Преузето са православног сајта: www.lazarica.org.vu